

ሓድነት ጽቡቅ ግን ብኸመይ?

አብ ፖለቲካ ኤርትራ "ሓድነት" ዝብል ቃል አብ ዕለታዊ ዕላልና ተደጋጊሙ ዝለዓል፡ ናይ ፖለቲካዊ ህይወትና ቀመምዮ እንተተባህለ ምግናን ኣይኮነን። ግን ስለምንታይ ኢና አብ ዕለታዊ ዕላልና ኮነ አብ ፖለቲካዊ መድረኻትና ሕቶ ሓድነት ደጋጊምና ነልዕል? ከም ህዝቢ ሕብረ ብሄር፣ ሕብረ-ሃይማኖት፣ ሕብረ-ባህሊ፣ ሕብረ-ፖለቲካዊ ኣረኣጺያ ዘለና ስለዚ ከኣ፡ ምስ ፍልልይና ንሓንቲ ልኡላዊት ሕብረ ብሄራዊት ሃገረ ኤርትራ ዘቐምና ህዝብታት ምኃና ብምቅባልን ብምክባርን እንተደኣ ኮይኑ ሰናይ። እዚ ምስ ግድምና ህዝባዊ ተጋድሎና ዝኸይድ መግለጺ ብሱልን ንቐሕን ፖለቲካዊ ሚዛንዮ።

ብኣንጻሩ ንጭቡጥ ጌጽና ዝኾነ ብዙሕነታዊ ፍልልይና ብምክሓድ ዘይልባዊ ግን ከኣ ንስለ ምባል ንብሎ እንተደኣ ኣለና ግን፡ ከም ህዝቢ ነቲ ክቡር ዋጋ ዝኸፈልናሉ ዝተናወሐ ናይ ቃልሲ ተመኩሮና ዘይምጥን ንፖለቲካዊ ንቕሓትና ድማ አብ ምልክት ሕቶ ዘእቱ ክኸውን ናይ ግድንዮ።

ሕቶ ፖለቲካዊ ሓድነት ዝብል ጠለብ ፍልልይ አብ ዘይብሉ ከምዘይለዓል ዘካትዕ ኣይኮነን። እቲ ፍልልይ አብ መንጎ ቅንዕናን በለጽን ዘሎ ምድውዋስ፡ ብፖለቲካዊ ኣረኣጺያን ኣቃውማ ሕብረተ-ሰብናን መን ምስ መን ከይተነጸረ ይበሃል ምህላውዮ። ብዝተፈላለዩ ፖለቲካዊ ኣረኣጺያን መልክዕ ውደባን ንግለጽ፡ናይ ሓባር ጸላእን ናይ ሓባር ረብሓን ዘለና ደቂ-ሓንቲ ሃገር ክነስና፡ ኣንጻር ዘቤታዊ ጸላኢ እንኮ-ሰባዊ ስማዊ ስርዓት ህግደፍ ተቓሊስና ዘሕምም ውቅዒት ነዕርፍ የለናን። በበይንና ተበታቲና ንገብሮ ቃልሲ፡ ከምቲ ዝድለ ውጽኢት የመዝግብ የለን።

አብ ዲፕሎማሲያዊ መድረኻት-ውን ነድምዕን ነስምዕን ስለ ዘየለና፡ ከምቲ ስገምን ስርናይ ተሓናፊጹ ምቁር ድልዱል "ቕጫ ሓንፊጽ" ዝኸውን ንሕና ድማ መታን ከነድምዕ ከነስምዕ ንፍልልያትና ብግቡእ ተቐቢልና፡ ኣመሓዲርናን ተኸባቢርናን ናይ ቀዳምነት ቀዳምነታትና ኣለለናን ሰሪዕናን ዝተበታተና ዓቕሚታትና አብ ዝተነጸረ መትከላት አብ ሓደ ግንባር ጠሚርና፡ ንስምምዓትና ምእዙዛትን ውፉያትን ኮይና ንስራሕ ካብ ዝብል ንቐሕን ቅንዕን ኣረኣጺያ ዝኸቐለ እንተደኣ ኮይኑ ሃናጺ ሓሳብ ስለ ዝኾነ፡ ንትግባራኡ ኩሉ ደላዩ ሓቀኛ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ብሓሳብን ብተግባርን ክዋስኢሉ ይግባእ።

አብ ኤርትራ ዘሎ ጭቡጥ ሓቂ ግን፡ ኣይኮነን ንፖለቲካዊ ስልጣን ናይ ምውድዳርን ምጭራትን ተልእኾ ዘለዎ ዝተፈልዩ ደርባዊ ፖለቲካዊ ስነ-ሓሳባዊ ኣረኣጺያ ዝውንን ውድቡ ሓይሊ፡ አብ ጨረታ ፖለቲካዊ ስልጣን ንዘይኣትውን ሓደጋ ንዘይኮነን ክብረት መሰረታዊ ሰብኣዊ መሰላት ምሕላው ዝተልእኾኦም ሃይማኖታዊ ኣምልኾን በርገሳዊ ማሕበራትን ብወግዒ ብሕጊ ብነጻነት ክንቀሳቐሱ ዘፍቅድ ኣይኮነን። ብጥምረትን ውህደትን ሰባትን ህዝብታትን ድቃስ ለይቲ ስኢኑ ዝሓድር አብ ስቓይና ዝቐሰን ጸረ-ህዝቢ ስርዓትዮ።

ዜጋታት ብጉልበቶም ብፍልጠቶም ሓቀኛ ሃብቲ ክውንኑ፡ ብሃፈ ጸማኦም እንጀራ በሊዖም ጸጊቦም ልዋም ለይቲ ክሓድሩ ቅሳነት ዘይህቡ፣ ኮታ ካብ ጸረ-ህዝቢ ተፈጥሮኡ ነቐሉ ብፋሽሽታዊ ተግባሩ ንህዝቢ ኣርዒዱ፡ ከፋፊሉን ኣድኪዩን ዝገዝእ ጉጅለዮ ዘሎ።ዝዚ ሓቂዚ ርዱእ ብምግባር ድማ አብ ኤርትራ ዘሎ ስርዓት ስማዊ ግን ከኣ "ፍጹም መላኺዮ" ምኃኑ ዳርጋ ሓባራዊ ተረድኦ ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢዮ ክበሃል ይከኣል።

እቲ ዝገርም ምበኣር፡ መግዛእቲ ፍጹም መላኺ ዝመረርም ብዱላት ወገናት ንዘልዕልዎ ፍሉይ ፖለቲካዊ ርእይቶን ዝኸተልዎ መልክዕ ውደባን ክንርእን ክንሰምዕን ኣይንደልን። ዝኾነ ፍልልይ ዘይረኣየሉ ሓድነት ኢና ንደሊ። ውድባት ኣየድልያናን። ደቂ-ሓንቲ ሃገር ስለ ዝኾና ናይ ግድን ሓደ ርእይቶን ሓደ መልክዕ ውደባን ጥራሕ ክህልወና ኣለዎ ዝብል ለባምን ሓላፍነታውን ዝመስል ኣንፈቱ ዘይፍለጥ ሓደገኛ ርእይቶዮ።

እዚ ሓድነት ጥራት ዝጠልብ ነጻጊ ኣረኣጊያ ብትሕዝቶኡ ጸረ-ደሞክራሲን ጸረ-ሓድነትዮ። ብመልክዑ ከኣ ግልግጥ ናይቲ "ሓደ ልቢ ሓደ ህዝቢ" ዝብል ሸፋጢ ህግደፋዊ ጭርሖ ስለ ዝኾነ፡ ኩሉ ደላዩ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ክኸቅሓሉ፡ ንምዕጻፉ ብሓሳብን ብተግባርን ክስረሓሉን ይግባእ።

ሎሚ ኣብ መንጎ ከም ጥሙር ህዝብን ልኡላዊት ሃገርን ኣብ ምቕጻልን ዘይምቕጻልን ኣብ ዝተሰከፍናሉ ወቕቲ ከም እንርከብ ኣየከራኸርን። ነቲ ኣጋጢሙና ዘሎ ወድዓዊ ስኽፍታ ዓጺፍና፡ ናብ ንቡርን ውሑስን ፖለቲካዊ ሓይሊ ሚዛን ክንድይብ እንተኾይና ድማ፡ ተበታተኽና በበይንና ጉይና ክንበጽሖ ከምዘይንኸእልን፣ ስለዚ ከኣ ኣብ ሓደ ሰፊሕ ግንባር ክንዓስል ቅኑዕ ጥበብ ናይ ቃልሲ ምጅኑ ቅቡል ሓሳብዮ።

ይኹን ግን፡ ኣብ ኤርትራ ዘሎ እንኩሰባዊ ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ ፍጹም መላኺዮ። ጨካን ፈራሕዮ። ኣድኪዮን ከፋፊሉን ዝገዝእዮ። በዓል እከለ ዝተፈልየ ሓሳብ ስለ ዘቕረቡ ተጨውዮም ተቐቲሎም። በዓል እከለ ብረሃጸም ዘጥረይዎ ሃብቲ ተራሰዮም። መራሕቲ ሃይማኖት ካብ ሃይማኖታዊ መምርሒኦም ዝእዝዙ ወጻኢ ቅዱሳን መጻሕፍቶም ደርብዮም ወተሃደራት ክኾኑ ይግደዱ ኣለው። ሃይማኖታዊ ስልጣን ልክዕ ከም ፖለቲካዊ ሽመት በዚ ስማዊ እንኩሰባዊ ስርዓት ይወሃብን ይኸላእን ኣሎ። ብሃይማኖታዊ ትካል ዝውነንን ዝመሓደርን ንድኻታት ነጻ ኣገልግሎት ዝህብ ዝነበረ ማሕበራዊ ትካላት ይዕጸን ንብረት ይዝረፍ ኣሎን።

ዜጋታት ተሰዲዶም ብዘጠራቐምዎ ገንዘብ ዝተሃንጸ ኣባይቲ ይፈርስ ኣሎ። ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለን ደገፍቱን ጸላእቲ መንግስትናን ጸረ-ሃገራዊ ሓድነትን በዓል እከለዮም ዝብል ቦታን ሃይማኖትን ዝፈለየ ሕሱር ከፋፋሊ መርዚ ኣብ ዝንሰንሰሉ ዘለው፡ ኣንጻር ምልኪ ንደሞክራሲያዊ መሰል ይቃለስ ኣለኹ እናበልካ፡ ኣብ ዙርያ ሃገራዊ ሓድነት ጥራት ንዕሰል። ዝተፈልየ ፖለቲካዊ ርእይቶን መልክዕ ውደባ ክህሉ ኣንፈቕድን። ቅድሚ ኩሉን ልዕሊ ኩሉን ክብረት ግሉዝ መሬት እናጨራሕካ፡ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላት ይተሓሎ ዝመንቀለኡ ኣረኣጊያን መልክዕ ውደባን ብትሕቲ ሃገራዊ ስምዒታት ከተቐናጽብ ምፍታን ኣዕናዊዮ። በሃልቱ ብግቡእ ክርኢዎን ቀልጢፎም ክእርምዎን ዘለዎም ሓደገኛ ኣረኣጊያዮ። ስለምንታይ? ጸረ-ሓቀኛ ሓድነትዮ።

ባዕዳዊ መግዛእቲ ተባሪሩ ኤርትራ ነጻ ሃገር ምስ ኮነት፡ ናብ ዳግማይ ቃልሲ ክወፍር ዝምነ ጥዑይ ኣእምሮ ዘለዎ ኤርትራ ኣይነበረን። ግን እቲ ኣብ 1991 ብናይ ኣሸሓት መስዋእቲ ዝተመዘገበ ሃገራዊ ዓወት፡ ካብ ግዳማዊ መግዛእቲ ናብ ዳግመ ህንጻ ሃገር ኣብ ክንዲ ዝሰጋገር፡ ናይ ቋንቋ ለውጢ ጥራት ጌይሩ ካብ ግዳማዊ መግዛእቲ ናብ ዝኸፍአ ዘበታዊ መግዛእቲ ተቐይሩ። ኣድልዎን ግፍዕን መሪሩ። ኣብ መንጎ ዜጋታት እሙንን ዘይእሙንን፣ ትሕቲ ሃገራውን ልዕሊ ሃገራውን፣ ቀዳማይ ዜጋን ካልኣይ ዜጋን እናበለ ፈላልዩ ዝርኢ ፖለቲካዊ መነጽር መጹኡ። ዜጋታትን ማሕበራዊ ክፍልታትን ከኣ፡ ካብ ወሪድዎም ዘሎ ጭቆና ቀልጢፉ ይገልግልና ኢሎም ብዝረኣይዎ ፖለቲካዊ ስነ-ሓሳብን መልክዕ ውደባን ተጠራኒፎም መሰሎም ንምኸባር ክቃለሱ ግድን ኮይኑ። ስለዚ ተበዲለ ተገፊዐ፡ መሰለይ ንምኸባር ድማ ይቃለስ ኣለኹ ንዝብል ወገን በርትዕ ኢልካ ፍናን ትህቦን ቀሪብካ ትላዘቦን ምበር፡ ኣይፈልጠካን ክትብሎ፡ ዓመጽ ኣብ ርእሲ ምጅኑ መዘዙ ከቢድ ዕዳ ዘስዕብዮ። ምክንያቱ ፖለቲካዊ ሓድነት፡ ብፖለቲካዊ ጥበብን ሓላፍነታዊ መንፈስ ምበር፡ ብህንጡይ ድሌትን ዓማጺ ኣረኣጊያን ኣይረጋገጽን።

ስለዚ ነዊሕ ዝሰረቱ ጠለብ ሕቶ ሓድነት ግብራዊ ክኸውን፣ ደመኛ ጸላኢና ስማዊ እንኩሰባዊ ስርዓት ድማ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ክውገድሞ ከም ሰባት ወነንቲ ገዛእ ነብስና፡ ከም ዜጋታት ወነንቲ ልኡላዊ ፖለቲካዊ ስልጣናን ተጠቀምቲ ኣብ ትሕትን ልዕልን ዝርከብ ሃገራዊ ጸጋታትና ኮይና ንቡር ፖለቲካዊ ህይወት መታን ክንመርሖ፡ ናይ ውጽዓት ድምጺ ክንሰምዕ ድልዎት ንኹን። ዝተፈልየ ፖለቲካዊ ስነ-ሓሳባዊ ኣረኣጊያ ንዝውንን ኮነ፡ ዝተፈልየ መልክዕ ውደባት ንዝኸተል ኤርትራዊ ፖለቲካዊ ንጥፊታት፡ እንታይ ኣማራጺ ሒዙ ኣሎ። ስለምንታይ ነቲ መልክዕ ውደባ መሪጽዎ፡ ብግቡእ ከይፈልጥና ብርሑቕ ካብ ምንጻግ ንቆጠብ። ነቲ

ርእይቶ ከም ርእይቶ፡ ነቲ መልክዕ ውደባውን ከም ውደባ ኤርትራውን ንድሕነትን ሕውየትን ኤርትራውያን ዝዓለመ ክሳብ ዝኾነ፡ ግቡእ ክብሪ ሂብና፡ ቀሪብና ንርደአሉን ነረዳአሉን ምዕቡል ፖለቲካዊ ባህሊ ንፍጠር።

እታ ሃገር ናይ ሓባርያ። ብደረጃ ዋንነት ንኹሉ ኤርትራዊ ማዕረግ ትብጸሓ። ስለዚ ሓድነት ክንብል እንከለና፡ ናይ ርእይቶ ፍልልይ ብግቡእ ክሳብ ዘመሓደርናዮ ጸጋ ምበር ዓንቃፍን አዕናውን ከም ዘይኮነ ንረዳእ። ብምንጻግ ብምኽፋናን ስም ብምጽላም ዝጠፍእ ዕላማ ዘለዎ ፖለቲካዊ ምንቅስቃስ የለን። እቲ ፍልልይ ምኽንያታውን ፕሮግራማውን እንተደኣ ኮይኑ አኽቢርካን ተኸባቢርካን ምጅድ። ምኽንያታዊ አይኮነን ዝብል ገምጋም እንተለካ ድማ፡ ንዓኻ ምበር ነቲ በዓል ጉዳይ ቅኑዕ ስለ ዝኾነ፡ ብትሕትና ቀሪብካ ናይ ዘተ መድረኽ ዝኸፈተሉ ባይታ ፈጠርካ ብሓሳብ ከተርድእ ክትእርም ምጽግርዮ።

ከምዚ በል ብኸምዚ ዓይነት አይትወደብ፡ ከምኡ ዓይነት አረአእያ ምሓዝ፡ ምውዳብ ትሕቲ ሃገራዊዮ። ቅቡል አይኮነን። ዝብል አረአእያ ሒዝካ ንሓድነት ምጽዋዕ ግን ምስሉይነትዮ። ከም አተሓሳስባ ኸአ ህግደፋዊ ጸረ-ህዝቢ አተሓሳስባዮ። ካብቲ ዝኾነን ብትሕቲ ሃገራውነት ጸለሎ ዝቐባእ ዘሎ ወገን ዝመጽእ መልሲ ዝተረረን ዝኸበደን ምጅኑ ምፍላጥውን አገዳሲዮ። አይፈልጠካን እንተኢልካዮ አነውን አይፈልጠካ፡ አየኸብረካን እንተደኣ ኢልካዮ አነውን አየኸብረካን ኢሉ ክምልስ ክግደድዮ። ክኒዮኡ ክትከይድ እንተመሪጽካ ድማ ንሱውን ዓጸፊይታ ክበካ ክዳሎዮ። ስለምንታይ ኤርትራ ናይ ኩሉ ኤርትራዊያ። ስለዚ ሓድነት ክንብል እንከለና፡ ብኸመይ ዝብል መልሲ ከይረሳዕና ክኸውን አለዎ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 25-08-2019